

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til delegeret retsakt om ændring med henblik på tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU (RoHS-direktivet) vedrørende en undtagelse for bly i cermetbaserede komponenter til trimmerpotentiometre (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har den 27. februar 2018 fremlagt forslag til en delegeret retsakt om ændring med henblik på tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU. Forslaget indebærer, at undtagelsen om bly i cermetbaserede komponenter til trimmerpotentiometre forlænges i en tidsbegrænset periode. Den delegerede retsakt vurderes generelt at have en neutral påvirkning af beskyttelsesniveauet i Danmark. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser. Der er tale om en midlertidig specifik anvendelse af bly, som har en samlet neutral miljøvirkning. Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Baggrund

Kommissionen har den 27. februar 2018 fremsendt forslag om tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS-direktivet). Forslaget er modtaget i Rådssekretariatet den 27. februar 2018.

Forslaget er vedtaget af Kommissionen med hjemmel i RoHS-direktivets artikel 5, stk.1, litra a, som en delegeret retsakt. Artikel 5 indeholder bestemmelser om tilpasning af direktivets bilag III og IV til den videnskabelige og tekniske udvikling.

Den delegerede retsakt er udstedt i henhold til TEUF artikel 290 og kan kun træde i kraft, såfremt Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse indenfor en frist på to måneder, i dette tilfælde indtil 27. april 2018. Fristen for indsigelse kan forlænges med 2 måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med absolut flertal. Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal.

Formandskabet har anmodet om eventuelle indsigelser fra medlemsstaterne inden den 20. marts 2018.

Formål og indhold

RoHS-direktivet giver aktører og virksomheder mulighed for at ansøge om undtagelse fra de begrænsninger, som et stof er underlagt under direktivet. Direktivets bilag III og IV indeholder en optegnelse over de materialer og komponenter i elektrisk og elektronisk udstyr, til specifikke anvendelser, som er fritaget fra begrænsning i henhold til direktivet.

For at en undtagelse ifølge direktivets artikel 5, stk. 1, litra a) kan optages på bilag III og IV skal det fastslås, at en optagelse ikke svækker den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der ydes efter forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og en af følgende betingelser skal være opfyldt:

- Det er ikke teknisk eller videnskabeligt muligt i praksis at eliminere eller substituere dem ved hjælp af ændringer af udformningen eller materialer og komponenter, der ikke kræver anvendelse af materialer eller stoffer på listen i bilag II;
- Alternativernes pålidelighed er ikke sikret;
- Den samlede negative miljø-, sundheds-, og forbrugerbeskyttelsesmæssige indvirkning som følge af substitutionen er større end de samlede miljø-, sundheds- og forbrugerbeskyttelsesmæssige fordele herved.

Med forslaget gives en fem-årig undtagelse til anvendelse af bly i cermetbaserede komponenter til trimmerpotentiometre, da der ikke findes egnede bly-fri alternativer, hvorfor substitution ikke er videnskabelig eller teknisk mulig.

En trimmerpotentiometer i et elektrisk og elektronisk udstyr (EEE) er en komponent, der kan tilsluttes et elektrisk kredsløb og justere strømstyrken. Potentiometeret justerer strømstyrken og består af en resistiv komponent (en komponent som yder modstand mod den elektriske strøm) og en visker (wiper). Viskeren er justerbar, og kontrollerer, hvor langt strømmen skal føres igennem den resistive komponent. Det resistive element er cermetbaseret (en legering som indeholder keramiske partikler), og det er denne komponent, der indeholder bly. Under produktionen af den resistive komponent er bly nødvendig, da bly-oxid giver en jævn smeltning og binding af komponenterne. Hertil har bly en lav smeltetemperatur, hvilket stabiliserer cermetbasen under produktion og gør, at denne ikke revner. I den færdige resistive komponent giver bly-oxid en god strømføring og funktionalitet for komponenten.

Trimmerpotentiometre anvendes i mange forskellige typer af EEE, herunder i legetøj, husholdningsapparater, måleinstrumenter, kommunikationsudstyr mv., er det nødvendigt at kunne justere strømmen i de elektriske kredsløb, for eksempel ved justerbare lydvolumenter i EEE.

Der findes p.t. en undtagelse, som skulle have udløbet den 21. juli 2016, men eftersom der er blevet indsendt en ansøgning om fornyelse af undtagelsen efter proceduren i RoHS-direktivet, fortsætter undtagelsen med at være gyldig, indtil Kommissionen træffer afgørelse om ansøgningen om fornyelse. Med dette forslag træffer Kommissionen afgørelse om at forlænge undtagelsen i fem år, og dermed forslag om at undtagelsen skal udløbe den 21. juli 2021 – fem år fra den oprindelige udløbsdato. Dette gælder for produkttyper omfattet af kategori 1-7 og 10 (for eksempel store og små husholdningsapparater, legetøj og fritid- og sportsudstyr, it- og teleudstyr).

Samtidig skrives de udløbsdatoer ind, som gælder for den eksisterende undtagelse for elektrisk og elektronisk udstyr, som er blevet omfattet af reglerne i RoHS på et senere tidspunkt, hvilket er tilfældet for kategori 8 (medicinsk udstyr, herunder medicinsk udstyr til in vitro diagnostik), 9

(overvågnings- og reguleringsinstrumenter, herunder industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter) og 11 (andet udstyr, som ikke tidligere har været omfattet af RoHS-reglerne).

Undtagelsen udløber syv år fra det tidspunkt produktkategorierne 8 og 9 blev omfattet af RoHS, og fem år fra produktkategori 11 bliver omfattet.

Det betyder, at de nævnte kategorier, som har følgende udløbsdatoer, nu vil fremgå direkte af undtagelsen:

- Kategori 8 og 9 (dog ikke medicinsk udstyr til in vitro diagnostik og industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter): Undtagelsen udløber den 21. juli 2021.
- Kategori 8 (medicinsk udstyr til in vitro diagnostik): Undtagelsen udløber den 21. juli 2023.
- Kategori 9 (industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter): Undtagelsen udløber den 21. juli 2024.
- Kategori 11 (andet udstyr): Undtagelsen udløber den 21. juli 2024.

Undtagelsen opfylder betingelserne, for at kunne optages på bilag III, da det vurderes, at den ikke svækker den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der ydes efter forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og da kravet i artikel 5, stk. 1, litra a), anden pind, vurderes at være opfyldt for den specifikke anvendelse, da der ikke findes egnede alternativer, og da det er vurderingen, at det ikke er sandsynligt, at der vil komme egnede alternativer inden for den periode, hvor undtagelsen løber.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt og kan gøre indsigelse mod den indtil den 27. april 2018, hvorefter denne frist kan forlænges med yderligere to måneder. Regeringen er ikke bekendt med, at Europa-Parlamentet har udtalt sig om sagen på nuværende tidspunkt.

Nærhedsprincippet

Da der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt, hvor formålet vedrører realiseringen af det indre marked, finder regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

RoHS-direktivet er implementeret i dansk ret ved bekendtgørelse om begrænsning af import og salg samt fremstilling til eksport inden for EU af elektrisk og elektronisk udstyr, der indeholder visse farlige stoffer (RoHS-bekendtgørelsen).

Konsekvenser

Forslaget er et delegeret direktiv og skal derfor indarbejdes i dansk ret i RoHS-bekendtgørelsen, så undtagelsen fremgår heraf.

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes endvidere ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser eller nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

En vedtagelse af forslaget skønnes at medføre et uændret beskyttelsesniveau i Danmark og EU, da der er tale om en forlængelse af en eksisterende undtagelse. Den undtagelse, der fornyes har været tilladt indtil nu og tillades nu fortsat. Dermed har det reelle forbud for disse anvendelser omfattet af undtagelsen ikke været gældende.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU-Miljøspecialudvalget.

Det Økologiske Råd anbefaler, at der er særlig fokus på udfasning af komponenter med indhold af bly som anvendes i kategori 1-7 og 10, som blandt andet omfatter store og små husholdningsapparater, legetøj og fritid- og sportsudstyr, it- og teleudstyr. Videre anføres, at i betragtning af, hvor skadeligt bly er særligt i forhold til børn, så bør undtagelserne som minimum ikke forlænges til legetøj, og at det bør være vigtigere, at børn ikke udsættes, end at de har adgang til specifikt legetøj, hvor anvendelsen af bly er nødvendig. Desuden beskrives, at generelt bør muligheden for genanvendelse og recirkulation af elektroniske materialer og komponenter have en høj prioritet i reguleringen. Det Økologiske Råd bemærker videre, at de ikke har haft mulighed for at se på, hvordan man definerer blyindhold - om det er afgivelse eller totalindhold, og det derfor vigtigt, at der er grænser for totalindhold af bly - og tungmetaller i det hele taget - og ikke blot afgivelse.

Hertil bemærkes, at undtagelsen fra blyindhold på 0,1 % kun gælder den omtalte komponent og resten af komponenterne i artiklen skal overholde grænsen i RoHS direktivet på 0,1 %. Der er endvidere sædvanligvis tale om mindre dele af artiklerne, som børn under normalt og forudsigelig brug i legetøj ikke kan forventes at kunne komme i direkte kontakt med.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Den delegerede retsakt forventes at opnå støtte fra et kvalificeret flertal af medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Der er tale om en midlertidig specifik anvendelse af bly, som har en samlet neutral miljøvirkning. Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.